

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petiriste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V smislu §. 17. društvenih pravil sklicuje se

občni zbor „Narodne tiskarne“
na dne 2. maja 1882. ob 6. uri zvečer
v sobi uredništva „Slov. Naroda“.

Dnevni red:

1. Poročilo podpredsednikovo.
2. Računski sklep delniškega društva „Narodne tiskarne“ za leto 1881.
3. Nasvet upravnega odbora o izplačanju dividend.
4. Volitev upravnega odbora.
5. Posamezni predlogi.

Opomba: §. 16. Kdor v občnem zboru hoče glasovati, mora svojo delnico, oziroma začasni list vsaj pet dni pred občnim zborom v društveno blagajnico vložiti.

Upravni odbor „Narodne tiskarne“.

Velečestiti gg. volilci ljubljanski.

Pri tridnevni volitvi v mestni zbor pokazali ste, kaj premore združena moč, izrekli ste ob enem Svoje politično prepričanje ter s Svojo neomahljivo značajnostjo priborili toliko zaželeno in zares sijajno zmago, katera bode v zgodovini našega mesta in naše mile ožje domovine zabeležena z zlatimi črkami in katera vzbuja po vsej Avstriji občno pozornost, v vseh nam prijaznih krogih pa radost in najsrčnejše čestitanje.

Podpisani odbor šteje si v svojo jako prijetno dolžnost, Vam za ta čin, pri katerem ste kandidatom Vam priporočanem izkazali Svoje zaupanje, izjaviti svojo **najiskrenejšo**

zahvalo. Ob jednom pa izreka nado, da bode Vaša zavednost in neupogljiva odločnost pri vsakej jednakej priliki nam pripomogla do nove zmage!

V Ljubljani 17. aprila 1882.

Narodni centralni volilni odbor.

Ljubljanske volitve.

(Dalje in konec.)

V prvem razredu pripetil se je nam jako prijeten „intermezzo.“ Mej 10. in 11. uro namreč, ko so volilci samo še „kapljali“ in ko je situacija postajala že resnobna, zasliši se na jedenkrat pod rotožem glasno govorjenje, potem hoja in po stopnicah prikoraka vkupe deset volilcev, deset narodnjakov. To je odločilo. Radostno nazdravljeni šli so volit in celo volilna komisija se je zavzela, da v tako poznej uri pride vkupe tolika četa. Naš kandidat gosp. Višhar je volilnej komisiji nasproti jako dovtipno opazil: „To je naš Paierschub!“ In to bil je v istini, od tega veselega trenutka naprej bila sta vsaj dva naših kandidator v večini.

Zmagali bi bili tudi v prvem razredu z vsemi kandidati, da so nam ostali verni vsi obljubljeni glasovi. A ker se je jako neprevidno objavilo, da imamo 135 glasov gotovih, napeli se nemškutarji vse sile, upotrebili vsa sredstva, da so nam odkruli neko liko volilcev. Vsled tega šel je jeden sprehajati se na Vič, jeden bil je skrit v neke omari, za jednega pa še denes ne vemo, kam se je bil potaknil. Nekateri pa odpotovali so iz Ljubljane, kajti po znanem dinamičnem zakonu (vide Kräfteparallelogram) je vseskozi naravno, da kadar vplivata dve moči na jednega volilca, kaže „Resultirende“ vsekdar na kolodvor!

Rekli smo, da so nasprotnikom godila vsa sredstva. in to je res.

Jednemu narodnemu volilcu so v zadnjem trenutku v podobi menjice vrgli zanjko okolo vratu, in ga pridržali doma, družemu so pismeno pošepetali na uho o nekem posojilu, sploh pa žrtvovali toliko novcev, da se je jeden nemčurskih pristašev izrazil javno, da jih še nobena volitev nij stala toliko denarja, kakor ravno zadnja. Govoré se v tem oziru čudne reči po mestu, a ker nijmamo dokazov, tedaj tudi uverjeni biti ne smemo, in tako naj ostane le pri govorici.

V očigled takim dogodkom pokazalo se je, kako neobhodno treba nam je v Ljubljani večjega narodnega samostalnega denarnega zavoda, da se tudi v tej zadevi kakor hitro mogoče postavimo na lastne noge in ne bomo več odvisni od političnih nasprotnikov.

Da ne bomo preobširni, navajati hočemo le še to, da se je pri volitvi v prvem razredu, pri kateri je bila oddana jedna glasovnica nepopisana, govorilo o ožje volitvi. Žal, da nij prišlo do ožje volitve, pripravljeni smo bili tako dobro na ta slučaj, da je bila naša zmaga neizogibna!

Če o teh volitvah sestavimo bilanco, kaže se nam naslednji rezultat:

Volitve udeležilo se je:

v III. razredu	231 volilcev,
„ II. „	572 „
„ I. „	243 „
vkupe	1046 volilcev.

Od teh je oddalo našim kandidatom svoje glase 185, 328 in 127, vkupe 640 volilcev. Za Nemce pa le 406 volilcev.

Naša večina iznaša tedaj letos 234 glasov, je narasla po tem takem od lani, ko smo imeli samo 59 glasov večine, za 175 volilnih glasov. Te številke jasno svedočijo, čegava je Ljubljana, kdo se sme sklicevati na večino, stoječo za njim.

Pri tem računu smo v pošteve jemali najugod-

LISTEK.

NOV.

(Spisal I. Turgenjev, preložil M. Málovrh.)

Druga knjiga.

VII.

(Dalje.)

Solomin pogledal je srpo Marijano.

„Veste, Marijana . . . oprostite mi ta izraz . . . veste li, da umazanega dečka snažiti, je žrtev, ki jo težko kdo stori.“

„Jaz sem pripravljena na vse, Vazilij Fedotič.“

„Znam; vi ste pripravljene. In tako . . . prav je . . . začnite s tem.“

„Učila se bodem pri Tatjani . . .“

„Učite se, začnite s pomivanjem loncev in snajenjem pišk . . . in kdo zna, morda vam je odsojeno jedenkrat domovino rešiti.“

„Vi se norčujete, Vazilij Fedotič.“

Solomin odkimal je počasi z glavo ter resno dejal:

„O draga Marijana, verujte mi, da se ne nor-

čujem, v mojih besedah izraženo je sveto prepričanje, da ste ve, ruske ženske, energičnejše, nego mi moški.“

Marijana uprla je svoj pogled v Solomina.

„Rada bi vašo opomnjo uresničila, Solomin — makar na to umrjem!“

„Ne, živite, živite, to je glavno. Še nekaj: nečete li znati, kaj se zdaj v Sipjaginoj hiši godi? Ako vas morda ne bodo iskali? — Ako hočete, recite le Pavlu kakšno besedico, on vam bode vesno vse poizvedel.“

Marijana pogledala ga je začudeno.

„Kako čudnega človeka imate pri sebi!“

„Da . . . precej čuden je. — Glejte, ako bode treba za vašo poroko z Aleksejem popa, to bode on tudi otca Sosima nagovoril. . . . Ali se ne spominate, da sem vam o tem popu uže govoril. — Toda, zdaj še menda tega nij treba. — Je li, da ne?“

„Ne.“

„No, ako ne, pa ne.“ Solomin šel je nekatere kratki po sobi gori in doli in se potem pri vratih, vodečih v Marijanino sobo, ustavil in se h ključavnicam pripognil.

„Kaj gledate?“ vprašala ga je Marijana.

„Jaz le gledam, ali se dadó vrata zakleniti.“

„O, jako dobro,“ odgovorila je Marijana tiho.

Solomin obrnil se je zopet k njej; ona stala je pri oknu in gledala v tla. — „Torej recite, ali naj bi poizvedovali, kaj se godi v Sipjaginoj hiši, ali ne?“ vprašal je jako zadovoljni Solomin.

Ona mu še vedno nij odgovorila. Nekoliko trenutkov stal je pred njo, a potem proti vratom šel, kot da hoče oditi.

„Vazilij Fedotič,“ vzkliknila je Marijana.

„Kaj izvolite?“

„Recite mi, prosim, zakaj ste vi, ki inače malo govorite, denes z menoj tako zgovorni. Vi si ne morete misliti, kako me to veseli.“

„Zakaj?“ je vprašal in obe nje majhni, mehki roki v svoje velike trde vzela. „Zakaj? — E, gotovo za to, ker vas imam jako rad! Z Bogom!“

Solomin odšel je hitro. Marijana gledala je dolgo v misli utopljenja za njim, a potem šla je k Tatjani, ki še vedno nij s samovarjem prišla, in pri njej čaj pila, ter kot začetek svojega „de'ovanja“ nekoliko loncev pomila, piško očedila in nekemu malemu dečku lasé počesala.

nejšo razmero mej našimi in nasprotnimi kandidati, a tudi najneugodnejša razmera daje še 220 glasov večine za nas, to je zaključek, za nasprotnike uničujoč.

Izid volitve vzplamtil je lica, drug je drugemu naznanjal veselo vest in razmerje glasov, prijatelj prijatelju stiskal roko, na vse strani razpošiljali so se telegrami, v vseh narodnih krogih zavlada je neka čudovita srčna vzvišenost in tista divna vnetost duha, ki je posledica zmage po mnogoletnem trudu. A ne le v mestu, tudi po deželi vzbudila je naša zmaga navdušen odmev. V Šiški pričelo se je streljanje z možnarji in 73 pokov je glasno vsej belej Ljubljani pošiljalo čestitke naših vrljih somišljenikov, za njimi pa oglasila se je Gorenja Šiška, Šent Vid, Posavje, Rakovnik in še v poznej noči čul se je iz daljine strel.

Posamezniki so v svojih krogih obhajali redko slovesnost, večina narodnjakov pa je imela sestanek v čitalnični restavraciji, kjer je v četrtek in petek zvečer svirala baš v ta namen najeta gledališka godba. Osobito v petek bili so vsi prostori prenapolnjeni, da je primanjkovalo prostora. Cesarska himna sprejeta je bila s frenetičnimi živio-klici in vsi navzočni poslušali so jo stojé. Potem so se vrstile napitnice gg. dra. Zarnika, dra. Tavčarja, dra. Drča, Hribarja in poslanca Kluna na naše volilce in novo izvoljene zastopnike. Vsem iz srca govoril je dr. Zarnik, ko je napil našemu izvrstaemu in neumornemu vodji agitacijskega odbora gospodu dru. Papežu, kateri je na svojih ramah nosil velik del našega uspeha in istinito vzorno deloval. Naj mu bode vseobčno navdušeno priznanje vsaj malo zadostilo za ogromni trud!

Ne preostaje nam mnogo več poročati. To pa moramo ponavljati še jedenkrat, da se je volitev in slavnost zmage vršila tako mirno, v mejah tiste splošne dostojnosti, katera je nasledek politične zavednosti in zrelosti. Vse, kar pišejo protivne nemške novine o neredih, o inzultiranju, vse je grda laž, izmišljena v možganih brezvestnih dopisnikov, kateri, kakor nekdanj Ezav svoje prvorojenstvo za skledico leče, prodajajo svoje lažnjive dopise za par soldov vrsto. Nismo nikdar precenjevali resnicoljubja naših nasprotnikov, a da bodo na tak lažnjiv način grdili naše mesto, tega bi ne bili pričakovali. Vsak Ljubljančan sedaj lahko sprevidi, koliko je nemčurjem čast našega mesta pri srci, vsak pa je tudi prepričan, da s tacimi lažmi ne bodo dosegli svoje svrhe, ampak le narobe.

Ker pa je na drugi strani izrek „semper aliquid haeret“ tudi treba jemati v ozir in ker bi se vsled tacih dopisov utegnili izcimiti zli pojmovi o našem mestu, zdela bi se nam umestno, da gospodje, ki zastopajo belo Ljubljano, na čelu jim gosp. župan, take zlovoljne izjave zavrnejo v prave meje in glede na §. 19. tiskovne postave, kateri se nam nasproti tako često uporablja,

vsem dotičnim nemškim časnikom pošljejo fakične popravke, da tako čuvajo resnico in da tudi vsi državljani izven Kranjske čitajo, kako mirno in brez vsacega nereda smo mi praznovali svojo zmago!

S tem opominom in v nadi, da se bode vse potrebno v tej zadevi ukrenilo in izvelo, okončujemo poročilo o volitvah, katere smatramo le kot začetek, kot prvo etapo našega napredovanja!

V Ljubljani, 18. aprila.

—r.— Mi smo moralno vrednost naših političnih nasprotnikov, ki se po krivici imenujejo Nemce, vedno prav nizko cenili, ali, kakor zdaj vidimo, bila je še ta nizka cenitev mnogo previsoka, in tem Nemcem na korist pretirana! Vse tisto šušmarenje o oliki, o liberalnosti, o pravicoljubju, s katerim je revna ta stranka svoje notranje duševno ubožstvo svetu prikrivati skušala in s katerim ga še zdaj prikrivati skuša, razodelo se je nam, ki stvari od blizu opazujemo, uže davno kot humbug, kot sleparija, s katero naj bi se lovili pravi Nemci zunaj dežele na limanice. Kako površno olikana je ta družba, ki svojo ničnost s slavo nemškega naroda drapirati hoče, to pokazalo se je zdaj, ko so volitve v mestni ljubljanski zbor končane, zdaj, ko se je moral dr. Schrey položiti s političnimi svojimi upi v večni grob, in ko se mora gospod Dragotin Deschmann dan za dnevom pitati z medikamenti, da se mu žolč ne razlije po vseh žilah in žilicah!

Ti gospodje, ki so toliko pisarili o svojej visokej izobraženosti, morali bi bili poginiti, kakor je poginil zadnji Špartanec pred Termopilami! Ali poginili so kot kaka stara ženska, ko jo je srednji vek posadil na grmado, poginili so s psovskami mej ustnicami in z lažmi, katerih bi se moral vsak sramovati, ki nosile mrvice resnicoljubja in samosvoje zavesti v svojej duši!

Obnašali so se, kakor tist kmet, ki je zgubil pravdo proti svojemu sosedu, in ki se potem v tihej noči priplazi, ter pobije s kamenjem okna zmagonosnemu svojemu nasprotniku! Takoj po volitvi so se vsedli ter pisali dunajskim in graškim listom, da smo mi Slovenci vsled premage pri volitvah počenjali po mestu raznovrstne ekscese, da smo napadali pri jasnem dnevu mirnega Nemca, da smo ščuvali ubozega dijaka, da je pri jasnem dnevu napadal mirnega Nemca, da smo s kričanjem in tulenjem polnili atmosfero ljubljanskih ulic, da smo se v čitalnici kakor živine upijajili, z jedno besedo, da smo se obnašali, kakor se morda obnaša divji Papuajit, če se mu peče pobiti sovražnik na kolcu! Komur

je ležeče na časti tega mesta, komur je resnica ljubša od laži, temu otrpnila je kri po udih, ko je prečital vse grozovite te laži, s katerimi so naši Nemci ogrdili zadnje trenutke politične svoje smrti. Kakšne pobaline, kakšne malopride šteti mora ta klika v svojej sredi, če so v njenih očeh taka sredstva dovoljena! Calumniare audacter! bode od slé glavni princip teh političnih brigantov, ki sedaj, ko so brez moči vsake, s škrbastimi svojimi čeljustmi grizejo krog sebe, ter otrešajo na nas krvave pene obrekovalnega in lažnjivega svojega žrela.

Mi se pri tem tolažimo z zavestjo, da se narodna premaga še nikdar nij praznovala tako mirno in spodobno, kakor ravno sedaj, in da je narod svoje veselje izraževal tako, da nij bil žaljen nikdo, in tudi pošteni Nemci ne, katerih je pa se vé silo malo pod strehami našega mesta. Ali to vse je morda najbolj peklo nemško našo kliko, in morda so ravno zategadelj poslali strupene svoje pamflete mej nemški svet. In tam zunaj se jim bode verjelo, in nemški filistri prekriževali se bodo, kadar jim bode donelo na ušesa ime slovenskega našega mesta, in mi jim bomo barbari ne mnogo boljši od onih, ki so pod Atilo pustošili kulturno Evropo!

To počenjanje naših quasi-Nemcev prouzročiti mora povsod gujus in srd! In kadar bodo še kedaj zvečili o svojem patriotizmu, opozorili jih bomo nemudoma, da so v tistem trenutku, ko se jim je izvilo iz rok mestno vladarstvo, oblatili in ogrdili prebivalstvo tega mesta, za katero prebivalstvo hoteli so do sedaj svojo kri proliti. Da mora ta klika pri ljubljanskem meščanstvu odslé izgubiti vse zaupanje, se samo ob sebi razume!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18. aprila.

Danes prične se zopet **državnega zbora** delovanje. Levica ne pričakuje s posebnim veseljem zopetno zasedanje, ker ve, da ne bodo to za njo dnevi zmage. Le čujmo, kako piše glavni organ levicarjev: „Opozicija nastopa zopet pot utrjena, ponižana, v skrbi za bodočnost. Ona vé, da jo čakajo boji, katerim ne sledé zmage. V njenej sredi samej se vzbuja mej slabimi in nepotrpežljivimi nezadovoljnost. Uže skušajo nekateri zapustiti zastavo, od katere se je ločil uspeh, nezanesljivi elementi, kateri se pridružijo v dnevih sreče, kakor rja na železo, odkrušijo se, in s skrbjo gleda levica vpliv novih volilnih zakonov, kateri zožujejo na vseh straneh tla, iz katerih svojo moč sesa. Mi se ne varamo, da se novo zasedanje pod neugodnimi avspicijami za levico začne.“

„Pol. Corr.“ poroča iz Gravoze, da se v merodajnih krogih zdaj zelo resno misli na to, kako bi se trajen mir in red napravil v **Krivošijah**. Da bi Krivošijanci sami skrbeli za to, se ne more računati, ker ne kažejo volje brezpogojno se podvreči, in tako se misli na kolonizacijo Krivošij. Pri tem bi se moralo gledati na to, da bi se naselil po jeziku in običajih soroden rod po ozemlju Velebita in gorovja Kapela. Se ve da bi

Ko je bil čas obeda, šla je v svoje stanovanje, a kmalu za njo prišel je Neždanov.

Utrujen in zaprašen vrnil se je ta in se koj na počivalnik vlegel. Ona sedla je koj poleg njega. „No, kako se ti je godilo, povej, govori!“ vprašala je hitro.

„Ali se spominaš tistih verzov:

Prebedasto bi bilo to,

Da nij i žalostno!...“

vprašal je on slabim glasom; „ali se spominaš?“

„E, se ve da se spominam.“

„Glej, ti verzi opisujejo izvrstno današnji moj izlet, samo da je smešnega več kot žalostnega. Prvič sem se prepričal, da nobena stvar nij tako lahka, kakor takšne „role“ igrati; nikomur nij na pamet prišlo me sumničiti. Samo jedno stvar sem pozabil: predno človek kam gre, si mora nekaj izmisliti, ker ga povsod povprašujejo: od kod? in kam? in zakaj? Pa tudi tega nij treba. Ponudi kmetu le majhno kupico žganja in potem se mu zlaži, kolikor moreš!“

„In ti... ali si lagal?“ vprašala je Marijana.

„Lagal sem, kakor sem mogel. — Drugič: vsi, brez izjeme, s katerimi sem danes govoril — so nezadovoljni; nihče pa ne misli, niti neče misliti,

kako bi se ta nezadovoljnost odpravila! Za propagando izkazal sem se pa denes — nesposobnim. Dve brošuri pustil sem v gostilni, jedno vrgel sem v telégo... Kaj bode iz teh, komu bodo v roko prišle, naj Bog vé! Štirim možem ponudil sem brošure. Prvi me je vprašal, je-li knjiga pobožnega zadržaja? — Ta je nij vzela. — Drugi je rekel, da ne zna brati — in vzel je brošuro za otroke zavoljo slike, ki je na zavitku. Tretji me je poslušal in vedno pritrdjeval: „da, da, dakako; naravno da“; a ko sem končal, začel me je grozno psovati in oštevati, a kupa nij ni vedeti hotel. Četrti naposled vzel je knjigo in se za njo lepo zahvalil, ali videlo se mu je, da on od mojega govorjenja ni slovke nij razumel. Vrhu tega me je nek pes v nogo ugriznil in neka stara baba pretila mi je z burkljami ter vpila za menoj: „Zanikernež ti! Moskovski potepuh! Bog naj vas vse neverneže kaznuje!“ — A nek doslužen vojak vpil je: „Počakaj brate! Stoj! Mi, brate, ti bomo pokazali, kdo smo!“ — In ta človek opijanil se je za moje novce!“

„In kaj se je še zgodilo?“

„Kaj še?... Razen tega sem le nekoliko kurjih očes dobil, ker so mi škornji preveliki; a

zdaj sem gladen in glava mi hoče počiti zaradi obilega žganja, ki sem ga popil.“

„Ali si toliko pil?“

„Mnogo ravno ne; ali bil sem v petih krčmah, toda tega ostudnega žganja mi nij moči piti. Kako da ga ljudstvo tako pije — jaz tega ne pojnim. Ako treba to žganje piti, da se človek „pokmeti“ — potem se lepo zahvaljujem.“

„In nihče nij sumničil, da nijsi kmet?“

„Nihče. — Samo nek krčmar, debel, bled človek z belimi očmi me je čudno gledal. Slišal sem, ko je svojej ženi rekel: „Na tega rudečelasega vprek gledajočega mi pazi.“ — Pomisli, jaz do zdaj nijsem znal, da vprek gledam. — „To je nekak oderuh, le glej kako pazljivo pije.“ — Gotovo je mož opazil, da sem zlival svoje pod mizo. Ah, kako težko je estetiku v takšnem društvu biti!“

„Drugi pot bode bolje,“ tolažila ga je Marijana; kar me pa veseli, je to, da svojo prvo poskušnjo sodiš humoristično. Dolgočasil se baje nijsi?“

„Dolgočasil se nijsem, prav nič ne. — Ali vém, da bodem o vsem, kar sem doživel, ukrepal in premišljeval in se žalostil.“

„Ne, ne; tega ne dopuščam. Pripovedovala ti

morali kolonisti nekaj časa svojo lastnino z orožjem v roki braniti.

Vnanje države.

V nekaterih listih se bero iz Rusije poročila, da bode grof Ignatijev demisijonal. Kot njegov naslednik v ministerstvu za notranje poslove se imenuje od jedne strani knez Lobanov-Rostovski, od druge pa grof Šuvalov. Koliko je na tem resnice, se ne more določiti, morda je le izmišljotina onih mož, ki bi se radi iznebili Ignatijeva.

Vprašanje o uravnavi vojne odškodnine, katero ima plačati Turčija Rusiji, stopilo je v odločilno fazo. Turčija je zahtevanje ruske vlade, naj bi se nastavljal rusk kontrolor pri banque ottomane, odločno odbila. Ruski kabinet pa ostane pri svojem zahtevanju in poklical je Novikova v Petrograd nazaj.

Židje jeli so se izseljevati iz Rusije v Ameriko.

V Brnu sešla se je komisija, ki se ima razgovarjati o ugotovitvi dežele. Vender se govori, da ima načrt Švico na vseh mejah s trdnjavami opasati zdaj menj zagovornikov nego prej. Zdaj predložena je predloga, naj bi se za vojaštvo izdalo na leto pet do šest tisoč frankov več, osobito naj bi se skrbelo, da se deželna bramba dobro izvežba.

Vsi angleški listi, liberalni in konservativni, pišejo obširno o govoru Salisburyja glede irskih odnošajev in so po vsem zadovoljni z njim.

Poročila iz Meksike pripovedajo, da se bode skoro gotovo vnela vojska mej Meksiko in republiko Guatemala. Meksikanska vlada uže delj časa pošilja svoje vojake in orožje na mejo Guatemale. Uzrok vojski bi bil ta, ker Guatemala zahteva večji del meksikanskega ozemlja Chiapas s Sokonuskom. Guatemala ima 20.000 slabo, Meksika pa 40.000 dobro oboroženih in izvežbanih vojakov. Meksika v sili tudi vojno lahko pomnoži na 100.000 mož. Morda se vender še Guatemala premisli, predno začne z mnogo močnejšim nasprotnikom vojsko.

Dopisi.

Iz Trsta 16. aprila [Izv. dop.] Ljubljanske mestne volitve vzbudile so pri nas občno radost in navdušenost, katera bode gotovo močno vplivala na predstoječe volitve, za katere se tudi mi pripravljamo. Vašo zmago praznovali smo pri kapljici rujnega vina, iskreno želeč, da se skoro še drugi sedeži v mestnej hiši pribore narodnim zastopnikom. — Iz naših židovskih krogov prihajajo pojavi v svet, ki jasno svedočijo, da sedanja sapa izvoljenemu rodu nij baš prijazna in da židovi to uvidevajo. Te praznike pokatoličani se je odvetnik Pardo z vso svojo rodbino. Včeraj pa se je pripetilo nekaj nenavadnega. Gospo Landauer po rodu židovko, rojeno baronico Morpurgo, peljali so na katoliški mirodvor. Ko je bila na smrtni postelji, poslali so jej po rabinarja. Hišina pa se je temu protivila rekoč, da se jej mora poslati po katoliškega duhovna, ker se je na skrivnem dala krstiti in je uže delj časa katoličanka, a se je bala očeta, misleča, da bode ta (baron Morpurgo) itak pred njo umrl in jej tedaj ne bode več treba prikrivati, da je kristijana. Po-

bodem, kaj sem delala. Tatjana nama koj obed pri-nese in znaj! posodo, v katerej je Tatjana juho kuhala, sem jaz pomila. O mojem delovanju ti bodem natančno govorila.“

Tako se je zgodilo. Neždanov jo je slušal — in jo sem ter tja pogledal a to tako, da je utihnila, misleč da jej bode kaj povedal — a on je molčal.

Po obedu mu je ponudila, da mu čita; ali jedva je prvo stran prečitala, skočil je on s svojega stola in pred njo na kolena pal. Ona je vstala, a on oklenil je nje kolena z obema rokama in strastne, nesmiselne besede ščebetala „Da hoče umreti, da zna, da mu je umreti“ Ona se nij ganila. Mirno ga je gledala in položila mu obe roki na glavo. A baš nje mirnost ga je še strastnejšega delala. Vstal je hitro in prosil: „Odpusti mi, Marijana, vse, kar je bilo včeraj in danes; ponavljaj mi, da hočeš name čakati, da bodem tvoje ljubezni vreden — in odpusti mi!“

„Kar sem ti obljubila bodem tudi izpolnila.“

„Hvala, srčna hvala; lahko noč!“ Marijana zaklenila se je v svojo sobo.

(Dalje prihodnjič.)

greb vršil se je z vso častjo. Stari Morpurgo (oča) bil je vsled te vesti tako srdit, da se je nemudoma odpeljal v Pariz, ker spada mej zagrizene žide, takozvane „orthodoxe“.

Iz Ptujja. [Izv. dopis.] (Črtice iz seje okrajnega šolskega sveta.) Načelniku šolskega sveta račilo se je itak po minovših 5 mesecih k seji sklicati vse okrajne šolske svetovalece in sicer po ukazu deželnega šolskega svetovaltva. Za to nalogo odbran je 6. den meseca aprila, namreč veliki četrtek, spomin večerje gospodove, norma, to je den, v katerem počivajo zabave in veselice, vsa zborovanja mirujo, le okrajni šolski svet ptujski pozvan je bil k seji na 8. uro zjutroma, ne glede na to, ka sta dva župnika sočlana tega sveta; kaka cerkvena opravila imajo župniki on den, dobro je znano vsakemu, tudi menje omikanemu katoličanu; je li v petih mesecih nij bilo drugega dne, nego li veliki četrtek?

Opustivši stvari ne spadajoče v javnost navedem samo tvarino vrtečo se z večine okolo brambe našega jezika in narodnosti.

Posebno črstim naglasom priporočajo nam se za učilnice razni zemljevidi, recimo zemljevid Evropa, Štajerska vojvodina . . . , pa ves ta trud je brez pomena za slovenske učilnice, ker tiskani so v nemščini, ne more jih torej rabiti slovenska deca; ne vrivavljite nam tujk, nego ponujajte nam blago v naščini.

Lažljivi vremenjaki in telovadbene naredi ne kažejo potrebe za selske učence, kateri razve šolskih ur ves den skačejo, dučejo in se hojsajo; telesno gibanje tudi mnogo pospešujo dalešnji poti. Po mestih gojite gombanje, kolikor vam je milo in drago, samo selskih učencev ne nadlegujte z nepotrebnostmi.

Okrajni nadzornik g. Ranner poročal je o nadzorovanju večjih šol ter redno pristavljaj: poučni jezik slovenski z ozirom na nemščino, kar je porodilo prasanje, kako se ta ozir razumeva in kda se z nemščino počina? Odgovor naznanja, ka se nemški jezik uči kot predmet in počina se s četrtem šolskim letom, kakor je pred nekoliko leti nasvetovala učiteljska konferenca, a okrajni šolski svet je pre tako sklenol; pre velim zato, ker na zahtevanje ta sklep nij se dobil na oko, pravo se pre ne zna, kde je.

G. nadzorniku dokazalo se je dejanski, ka se učenci uže v drugem šolskem letu trape z nemško slovnico, kar je v nasprotju z ravnokar navedenim sklepom okrajnega šolskega sveta, tore nered, protizakonitost, samosilje, posiljeno germanizovanje; vsaj zakon jasno govori, ka se z drugim deželnim jezikom sme stoprv onda pričeti, kder so učenci čitanja, pisanja in računstva v materinščini dobro zmožni, kar se ne more misliti pri šolarjih po dovršenem tretjem šolskem letu, kamoli po prvem ali uže v prvem, pa itak gode se te motne dogodbe na pogubo učencem. Iz tega se razvideva, ka okrajno nadzorništvo v osobi g. Rannerja le na to meri, da se naša mladež švabi, a ne toliko na to, da se otroci po načelih zdravega detovodstva razvijajo, vzgajajo in pripravljajo na svoje bodoče pozvanje.

Nek svetovalec držeči v roki naučne načrte neke šole trirazrednice, potrjene od okrajnega šolskega svetovaltva, poprašal je nadzornika, kda in v katerih urah se uči nemščina? vsaj razdelitev učnih ur potrjena od okrajnega šolskega svetovaltva nikder ne omenja niti črkice o nemščini, a itak uči se uže v drugem razredu ter obilno časa na to potratiti, dakle vsekako na kvar drugih zakonito propisanih predmetov? Namesto jasnega odgovora molčalo je nadzorstvo — niti ne čmrgnovše; sčasoma poskusil ga je zadrge rešiti prvosednik, rekši: v urah, ktere so odmerjene za slovnico, a hitro mu se je povedalo, ka se tu razumeva samo slovnica materinskega jezika, kakor razvoj vsega načrta kaže, a ne drugega deželnega jezika. — Vsaj nadzornik je celo nasvetoval nekemu učitelju, naj le v prvej šoli počne z nemško slovnico, in dobro bode uspeval, razumevaj za svojo osobnost. Take nepostavnosti vršile so se za nadzornika Rannerja. Ta pogubna nerednost dala je povod sklepu dnes sprejetemu po večini, ki se glasi: S poukom v drugem de-

želnem jeziku ne sme se nikakor in nikder v ptujskem okraji — iznemši mesto Ptuj — početi pred petim šolskim letom.

Okrajni šolski svetovalec Raič stavil je naslednji predlog kot skončatek: Poslovni in uredni jezik okrajnega šolskega sveta ptujskega je od denašnjega dne slovenski — razve dopisov z mestom Ptujem. Na to je mahoma omenil prvosednik g. pl. Premierstein, ka §. 19. državnih osnovnih zakonov nema veljave; — die Amtssprache ist die deutsche, jaz moram prosedovati . . . Reklo se je, mi tako sklenemo, a vi učinite, kar vam je drago. Za predlog so glasovali: dr. Ploj, dr. Gregorič, prof. Žitek, posestnik Koser in župnik Raič; proti: nadzornik Ranner in učitelj Robič z dostavkom: naj se slovenske vloge rešujo slovenski. A potem je g. prvosednik svoje nasprotne opazke narokoval v zapisnik.

Tako se torej tolmače Taaffejeve besede govorjene dne 15. februarja 1882 v poslanskej zbornici? „Avstrija je Avstrija, ona je zjedinišče za vse narodnosti, katere jednako opravičene žive pod avstrijskim žezlom, zjedinišče, kder one tudi morejo svoja prava uživati“.

Domače stvari.

— (Pušice za „Narodni dom“) razobešene so zdaj po mnozih gostilnicah in kavarnah ljubljanskih in, kakor je razvidno iz razkazov daril, občinstvo jako rado uklada vanje svoje doneske. Naj bi ne ostal nobeden javen lokal brez take pušice! Tudi po deželi skrbe naj rodoljubi zato, da bode visela pušica povsod, kjer se shaja po več občinstva. Pripravne pušice dobivajo se prav po nizkeji ceni pri kleparji gosp. Srečku Nolliju naročila zanje pa sprejema tudi društveni tajnik gosp. Ivan Hribar.

— (Čitalnica v Šiški) se bo po deputaciji udeležila slavnosti v Zagrebu Binkoštnih praznikov, a v nedeljo potem priredila bo za „Narodni dom“ veselico na „Kozlarjevem“ vrtu.

— (Zmago narodne stranke) pri ljubljanskih mestnih volitvah praznovali so zadnjo nedeljo v Laverici, Škofeljci, Šmariji, Dobrovi in Lipoglavu. Povsod na hribih goreli so kresi in pozno v noč pokali so možnarji, prebivalstvo pa je pelo in pri kupici napivalo hrabrim ljubljanskim volilcem.

— („Grazer Volksblatt“) čestita na zmagi v mestni zbor ljubljanski in piše: „Zdaj je občinska uprava izročena zopet stranki, katerej po naravi gre. Nij bila samo predrznost, nego tudi abotnost, da je ustavoverna stranka mest in deželo v Kranjskeji hotela dati na vsak način le nemškemu skrbnikom v roke; to nenaravno stanje se ne more obdržati nikdar in nikjer. S pomočjo uradnikov v drugem razredu izvršil se je nekda vratomolen čin, da se je mestu, ki ima notorično slovensko prebivalstvo, usilila nemška uprava. More se prisegati na večjo inteligenco in spretnost Nemcev, dovoljena je tudi želja, da se v vseh delih države uvede jednoličnost (uniformität), a z glavo se ne more skozi zid! Včeraj razbila se je zopet trda buča v Ljubljani, a ne blagomiseln „nemška“ glava, ampak „nemško-nacionalna butica“. Tako piše nemški list!

— (Tudi občina Kranjska Gora) poslala je po poslanci gospodu dr. Josip Vošnjaku državnemu zboru prošnjo za popolno izvedenje ravnopravnosti slovenskega jezika pred sodnijami in za prestavo nadsodnije iz Gradca v Ljubljano.

— (Imenovanje.) G. Alojzij Demonte, do sedaj pristav pri okrožnej sodnji v Gorici, imenovan je okrajnim sodnikom v Ajdovščini.

— (Nova trdnjava v Bovci) se zida na mestu, kjer je uže nekda stala brambena zgradba v zgodovini znana pod imenom „Flitscher Klause“, kar znači v naščini toliko kakor „Bovška vrata“. Prve dni tega meseca so ondukaj iz zaprte erarične kočke nepoznani tatje odnesli 10 kilo „Rhexita“, dinamitu podobne tvarine, in več v malih zabojih hranjenih preparatov.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Schwerin 17. aprila. Mej predstavo začelo je goreti v gledališču, katero je pogorelo do tal. Unesrečil se ni nikdo, ker se je občinstvo opozorilo na nevarnost o pravem času. Prostorji izpraznili so se brez nesreče.

Praga 17. aprila. V pravdi socialstov je najdajst oproščenih, dvanaest pa obsojenih na šest- in dvatedni zapor.

Paris 17. aprila. Pri centralnem poštnem uradu velika tatvina denarnih pisem. Podrobnosti še niso.

Iz Mozirja. — Najprisrčnejši pozdrav Tebi bela Ljubljana, preganjavša iz svojega in našega svetišča Efigijalte in usilnike. Živeli domoljubni volilci!

Čitalnica Mozirska.

Razne vesti.

* (Dirka v Bosni.) Kakor znano, se Mohamedani težko privajajo našim novim naredbam v Bosni. A prikupile so se jim dirke, katere so zlasti „begom“ po godu in katere strastno gojijo. V pismu nekega v Ključu nastavljenega avstrijskega častnika čita se popis take dirke, katero so priredili tamošnji begi in katere so se udeleževali tudi naši častniki in uradniki. Pisec tega pisma bil je tudi mej zmagovalci in vsakdo bi pričakoval, da je zmagovalec priboril si kacic 100 cekinov ali krasno izdelan jatagan ali malega turškega konja. A čujte in strmite, vsa dirka vršila se je za dobro pitane bosniškega — purana! Tak sport vsaj ni drag, gotovo pa praktičen in ukusen.

* (Bomba eksplodirala čez sto let.) Pred nekoliko dnevi našel je kmet blizu Čoke v temeškeji županiji na Ogrskem, ko je prekopaval polje, staro turško bombo, okoli tri kilograme težko in vso z rjo pokrito. Vzame nož in prične strgati rjo od bombe in pri tem početji zlomi se mu nož. Srdit vrže bombo v ogenj, katerega si je bil zanetil na polji in otide po svojem opravku. Čez malo časa začuje silovit pok in vidi dim in prah okolo ognja. Začuden gre gledat, ali od bombe ni sluha ne duha. Še le po dolgem iskanju najde daleč od ognja dva kosa raznešene bombe, katera je bila gotovo stara nad 100 let, ker v tem kraju bil je boj s Turki za vlade cesarja Jožefa II. Najdene kose bombe oddal je kmet za bližnji muzej.

* (Vir petroleja.) Iz Kolomeje se poroča, da je prve dni tega meseca v Slobodi Rungurskeji dogodila se erupcija petroleja, katera je veselo prevzela vso okolico. Dolgo uže podzemeljno olje ni teklo tako obilo, kakor sedaj. V jami „Marija“, ki je lastnina viteza Torosiewiczza, izvira petrolej tako močno, da samo iz tega vira napolnijo 300 sodov na dan.

* (Najtežji človek na svetu) bil je nedavno v Pittsburgu umrl David Dvarro tudi „debeli Bub“ imenovan. Tehtal je 750 funtov. Uže kot deček bil je izredno močan, zdaj ga je glasoviti Barnum vodil po mestih in kazal za denar. Pred štirinajstimi dnevi dobil je osepnice, za katerimi je umrl.

* (Amerikanski Samson.) Newyorški časopisi poročajo o nenavadno močnem človeku z imenom Jonas James, kateremu pravijo tudi „močni Jonas“ in „Zapadni Samson“, in kateri je vsled svoje moči po vsej uniji vzbudil veliko začudenje. Rodom iz Švedske, došel je 22 let star v Ameriko in si je s svojim delom pridobil tri velika posestva. Visok je 6 čevljev in 2 palca, težak pa 245 funtov. Leta 1858. postal je obče poznat s tem, da je z Illinoisa peš potoval v Kalifornijo in pri tem sam vozil seboj svoj živež. K temu potreboval je 104 dni. V Kaliforniji kopal je zlato, pridobil na dan 10—20 dolarjev ter se s polno vrečo zlatega praha vrnil preko Paname in Newyorka v Illinois. O njegovej moči pripoveduje se: Kravo, ki je zagrezla v močvirje in katero dva konja nista pretegnila, izvlekel je za roge sam, ko si je napravil pot iz desak. Jednako učinil je z vozom natovorjenim s senom, katerega dva konja nista premaknila z mesta. Sedaj je 55 let star in popolnem zdrav. Ponudbe spekulativ, kateri so hoteli z njim potovati in ga kazati za denar in ki so iznašale po več tisoč dolarjev, je vedno preziral.

Umrli so v Ljubljani:

12. aprila: Andrej Grošelj, hišni oskrbnik, 58 l., Poljanski trg št. 1, za oslabljenjem pluć.
13. aprila: Fric Zupančič, žandarmerijskega lajtenanta sin, 6. mes. Gosposke ulice št. 4, za slabostjo. — Jožef Kern, gostja, 70 let, Krvavja dolina št. 11, za starostjo. — Franciška Zdošek, železniškega sprevodnika hči, 17 let, za jetiko. — Miha Stangel, krojač, zdaj prisilni delavec, 29 let,

prisilna delalnica Poljanski nasip št. 50, za jetiko. — Marija Kogovšek, gostija, 67 l., Florijanske ulice št. 11, za sprijemjem drobu.

V deželni bolnici.

11. aprila: Jakob Dobnikar, gostja, 62 let, za jetiko. — Matija Kladnik, gruntarski posestnik, 70 l., za rakom. — Marija Sovec, gostija, 71 l., za oslabljenjem pluć.
12. aprila: Jarnej Velkovič, gostja, 80 let, za plućnico. —
13. aprila: Anton Snoj, gostja, 62 let, za jetiko.

Dunajska borza

dné 18. aprila.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni državni dolg v bankovcih	76	gld.	80	kr.
Enotni državni dolg v srebru	77	„	65	„
Zlata renta	94	„	60	„
1860 državno posojilo	130	„	—	„
Akcije narodne banke	826	„	—	„
Kreditne akcije	349	„	—	„
London	120	„	—	„
Srebro	—	„	—	„
Napol.	9	„	51	„
C. kr. cekini	5	„	63	„
Državne marke	58	„	70	„
4% državne srečke iz l. 1854	250	gld.	119	„
Državne srečke iz l. 1864	100	„	171	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	94	„	55	„
Ogrska zlata renta 6%	119	„	80	„
„ 4%	89	„	90	„
„ papirna renta 5%	88	„	35	„
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	„	—	„
Dunava reg. srečke 5%	100	gld.	114	„
Zemlj. ob. avstr. 4 1/2%	119	„	—	„
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	99	„	50	„
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	„	—	„
Kreditne srečke	100	gld.	179	„
Rudolfove srečke	10	„	20	„
Akcije anglo-avstr. banke	120	„	134	„
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	216	„	75	„

Poslano.

(54—13)

GLAVNO SKLADIŠTE

MATTONIJEVE

GISSHÜBLER

najčistije lužne

KISELINE

poznate kas najboljše okrepljujoče piče,

I kas izkušani liek proti trajnom kašlju plućevine I želudca bolesti grkljana I proti mehurnim kataru,

kas I elasticah za probavilis (PASTILLEN)

nalazi se kod Hinke Mattonija (Karlovi vari u Českoj).

Išče se za prodajalnice z mešanim blagom v Novem mestu

učenec

ne premajhen in z dobro odgojo.

Natančneje se izve v prodajalnici gospoda Antona Krisperja v Ljubljani. (241—2)

Knjigarna, tiskarna,

zaloga papirja in stranske stvari, zelo rentabelno, stara kupčija, brez konkurence, v južno slovanskem provincijalnem mestu z nemškimi prebivalci, železniška postaja in postaja parobrodov, proda se po nizki ceni. — Ponudbe na anonosno ekspedicijo Fanto v Sisku. (246—1)

Vsakovrstna obleka za gospe

se po najnovejšem journalu hitro in ceno izdeluje na Frana Josipa trgu št. 2, II. nadstropje. (245—1)

Tuji:

17. aprila.

Pri Slonu: Ulrich iz Gradca. — Šerko iz Cirknice. — Zetele iz Trsta. — Jurca iz Ptuja. — pl. Föderberg iz Trebnja. — Malčić: Bičik, Dragovanič, German iz Dunaja. — Fúsek iz Moravske Bele Cerkve. — Noy iz Lijona. — Ranzinger iz Koveja. — Visentini iz Gorice.

Zahvala.

P. n. gospodom c. kr. uradnikom, posebno rudarske direkcije idrijske, gg. c. kr. učiteljem in gspde. c. kr. učiteljicam, kakor tudi drugim čast. prebivalcem obojega spola tukajšnjega mesta, ki ste mojega ranjkega brata

Frana Juvana,

previdnega s sv. zakramenti za umirajoče, tako v obilnem številu spremljali k pogrebu 13. t. m., izrekam očitno najgorkejšo zahvalo.

Idrija, 16. aprila 1882.

Ivan Juvan, katehet.

(242)

Št. 5028.

(244)

Ustanova za invalide.

Razpiše se izpraznjena ustanova za kranjske invalide letnega zneska 31 gold. 50 kr. do dné 20. maja 1882.

Prosilci imajo svojim prošnjam do mestnega magistrata priložiti:

1. rojstni list,
2. potrdilo, da je prosilec vsled vojaške službe od 1. januarja 1848 naprej nezmožen postal, se sam preživeti,
3. spričalo poštenega vedenja v vojaški službi in po izstopu iz nje, konečno
4. potrdilo lastne ubožnosti in ubožnosti tistih oseb, ki imajo morebiti pravno dolžnost, prosilca podpirati.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 11. aprila 1882.

Župan: Laschan.

L. EHRWERTH,

zobni zdravnik, v Gosposkih ulicah št. 1,

ordinira v vseh

zobnih boleznih

in postavlja zdaj

umetalne zobe in zobovje

dobro in brez bolečin. (77—20)

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživiljajoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. I steklenica 50 kr.

Salicilni zobni prašek,

splošno priljubljen, vpliva zelo oživiljajoče in napravi zobe blesteče bele, a 30 kr.

! Najnovejše spričalo. !

Vaše blagorodje!

Mnogo let vporabljam Vašo salicilno ustno vodo in salicilni zobni prašek z izvrstnim uspehom in priporočati ja morem vsakemu najtopleje. Pošljite zopet od vsakega 3 steklenice.

Spoštovanjem

(162—10) Anton Slama, župnik.

Vsa navedena sredstva ima vedno frišna v zalogi in jih razpošilja proti poštnemu povzetju

lekarna „pri samorogu“,

v Ljubljani, Mestni trg št. 4.

Zahtevati se morajo izrečno le lekarja Rih. Brandta švicarske kugljice, ki se dobijo le v kositrenih dozah s 50 kugljicami a m. 1.— in v manjših dozah po 15 kugljic a 30 pf. Vsaka škatljica pravih švicarskih kugljic mora imeti gornji etiket, beli švicarski križ na rdečem dnu predstavljajoč in podpis izdelovateljev.

Prospekti, ki mej drugim obsejajo tudi mnoge sodbe iz strokovnjaških krogov o njihovem vplivu, se dobijo v doli naznanjenih lekarnah zastoj.

V Ljubljani: lekarnar Mayr.

(358—4)